

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 112.

V Ljubljani, v torek 19. maja 1885.

Letnik XIII.

Volilni shod v Gotni Vasi pri Novem mestu.

14. maja 1885.

Kako se je vršil ta shod, smo že povedali, danes dodamo nadrobneje nekatere reči, ki so se pri njem obravnavale.

G. V. Pfeifer v jasnih potezah navaja važnejše postavke, ki so se sklenile v državnem zboru v pretekli dobi.

V prvi vrsti omenja vojno postavo, po kateri je večina državnega zbora iz ljubezni do predrage domovine in do presvetlega cesarja vladi dovolila do leta 1889 stalno armado 800.000 mož, ker sosedne države kar štrle orožja in so oborožene od nog do glave, tako da naše cesarstvo pač ne more pomanjšati svoje armade; razlaga pomen postavke o vojaški taksi, ki ima blagi namen služiti v podporo tistim revnim rodbinam, katerih reditelji so poklicani o času vojske v službo.

Omenja dalje oestro postavo v zabran goveje kuge s pristavkom, da se je pri tej priliki zaprla meja proti Rusiji, kar je posebno vgodno za naše posestnike, ker cenejša ruska živina ne sme več uhajati čez meje našega cesarstva.

Razlaga postavo o umetnem (ponarejenem) vinu, o obdačenju žganja, potem oduško postavo proti brezsrčnim upnikom, kakor tudi s to postavo v neki zvezi stoječo drugo postavo proti brezsrčnim dolžnikom, kateri nad tožbo svoje poslopje (vrata, okna) razdirajo.

Gledé poverjenja (legaliziranja) pisem po sodnji ali po notarjih omenja olajšavo, da sedaj ni treba podpisov prič, ako izdavitelj dotično pismo sam podpiše.

Razpravlja dalje postavke o preuredbi volilnega, obrtniškega zakona itd. Povdarja, da se je zemljišni davek za Kranjsko za vsako leto znižal za 300.000 gld., da so se opominjevalni stroški pri iztirjevanju zaostalih davkov od 1 gld. 5 kr. znižali

na 10 kr., ako davek ne presega 10 gld.; da se občinam ni naložilo jako sitno poberanje vojaške takse.

Naglašja, da so se pod sedanjo vlado poboljšale denarne razmere — prejšnja vlada je za vsakih 100 gld. posojila prejela samo 75 do 80 gld., sedanja pa dobiva za vsakih 100 gld. posojila že 92 goldinarjev.

Sedanja vlada naslanja se na večino avstrijskih narodov na 14 milijonov Slovanov in nekatere pravične Nemce, med tem, ko je prejšnja vlada naslanjala se na manjšino, na 8 milijonov Nemcev.

Sedanja vlada si prizadeva ravnopravnost dejanski izpeljati — če se to sem in tje še ni zgodilo, treba pomisliti, da je težko v par letih popraviti, kar se je prej skoraj skoz 18 let krivega vtrdilo.

Z lahko vestjo stopim pred Vas, dragi volilci, rekel je g. Pfeifer, mirno pričakovaje Vašo sodbo, zapisniki državnega zbora spričujejo, da sem vestno sodeloval pri omenjenih in tudi drugih postavah ter večkrat uspešno se potegoval za svoje volilce in za drago našo domovino. Sicer pa ni moja navada vsake stopinje ali delovanja obešati na veliki zvon, kakor se to od druge strani godi.

Da so se sklepale navedene in še druge postavke po ljudskih zastopnikih, ki jih pošiljajo volilci v državni zbor, zahvaliti se imamo našemu presvitlemu cesarju, ki velikodušno deli svojo vladarsko oblast z zvestimi narodi ter po očetovsko skrbi, da bi ljubljena naša Avstrija postala varno zavetje njenih zvestih narodov pod milo vladarsko roko presvetlega cesarja Franca Jožefa I. in navdušeni „živio“-klici zadone po dvorani.

Na to razvija kandidat svoj v „Slovenca“ že objavljeni program, katerega posamezne točke so volilci z burnim odobravanjem sprejeli ter gosp. V. Pfeiferja proglasili za kandidata v državni zbor.

K besedi se oglasita potem mestna volilca g. Jenič in g. Kastelic — ki imata tudi v okolici svoje posestvo ter stavita več interpelacij gledé premeščenja vojakov iz Novega mesta v Ljubljano,

gledé preložitve državne ceste med Št. Jernejem in Novim mestom, gledé dolenske železnice kakor tudi gledé dotike z volilci.

Na ta stavljen vprašanja odgovarja kandidat blizo tako-le, da iz srca želi, da bi še dandanes bili nastavljeni vojaki v Novem mestu, kar bilo mestu in okolici na veliko korist, žalibog moč posameznega poslanca ne more vsega doseči, kar se baje tudi deputaciji, ki se je l. 1883 obrnila do presvitlega cesarja za nameščenje garnizije v Novomestu, ni posrečilo. Premeščenje vojakov se izvršuje po vojaško-strategičnih načelih, kar se pa odteguje delokrogu državnega zbora. Sicer je pa vsikdar pripravljen po svojih slabih močeh pripomoči, da bi se v tem oziru vrednem slučaju kaj doseglo.

Gledé preložitve državne ceste se je razgovarjal z Novomeškim g. županom meseca januarja t. l., da bi bilo potrebno več strmih klancev na državni cesti med Novim mestom in Št. Jernejem odstraniti in da bi se tedaj v ta namen prošnja odposlala na državni zbor.

Novomeško županstvo je to prošnjo napisalo in njemu poslalo, da jo je izročil državnemu zboru. Prošnja se pa ni mogla stvarno (meritorično) rešiti, ker ni bilo priloženega ne proračuna, ne načrta, sploh nobene priloge ne.

Skrb njegova pa bo na to delati, strmine na državnih dolenskih cestah odstraniti.

Gledé dolenske železnice je že leta 1873 pri priliki 80 milijonov posojila, potem l. 1874 v državnem zboru naglaševal potrebnost železnice, tudi precejšnjo število prošenj za zgradbo te železnice je izročil v državnem zboru.

Vsi poslanci iz Kranjskega naglaševali so vsako leto to važno vprašanje, po dogovoru v klubu je poslanec za dolenske mesta g. grof Margheri v državnem zboru, g. V. Pfeifer pa v deželnem zboru lansko jesen to važno zadevo gorko podpiral.

Deželni zbor je privolil za prvoletno delo 5000 gld., društvo za napravo dolenske železnice dobilo je pred kratkim dovoljenje od mini-

LISTEK.

Jan Holly.

(Dalje.)

2. Pesnik in slovenščina v obče.

Neki čehoslovanski pisatelj ¹⁾ poskusil je nabirati črtice za životopis „slovenskega Homera“. Ali kamorkoli se je na Slovensko — tako „Slovaki“ imenuje svojo domovino — za svet obrnil, ali ni dobil odgovor ali pa so prihajala le nedostatna poročila. Reklo se je, da so „Slovaci“ gledé životopisov slavnih mož jako siromašni, češ, ker nimajo nikake svobode, so od celega sveta zapuščeno ljudstvo, manjka jim bogatinov in da živijo, to je pripisati jedino usmiljenju Božjemu. Odgovarjali so, da je životopis J. Holly-ja neznan, da ga je opisal jedini J. Viktorin. Različne manjše sestavke našteva sotrudnik imenovanega čehoslovanskega mesečnika. Od dneva obhajane stoletnice, ste v Trnavi izšle dve knjižici, ena ²⁾ še meseca marcija, druga ³⁾ pa koncem aprila.

¹⁾ Glej mesečnik „Vlast“ (= Domovina) 1885, štev. 6, str. 333.

²⁾ „Životopisný nástin (črtica, skica) slavného slovenského básníka (pesníka) Jána Hollého“. Dla J. Viktorina.

³⁾ „Rozpomienka na Jána Hollého, jeho život a účinkovanie“.

Te dve ima pisalec teh vrstic pred seboj, in če bi zapopadek velecenjene prijatelje slovanske književnosti zanimal, zamore ga v glavnih potezah najti v sledečih vrsticah. Pred tem je pa potrebno nekoliko lastnih opombic.

Iz spisa, ki ga „Vlast“ priobčuje, se vidi, da je dotični nabiralec podatkov v pismu do prijateljev na Ogerskem rabil besedo „Slovak“ in „slovácký“. Jeden mu je namreč odpisal med ostalim to-le: „Tedy ¹⁾ si dovol'ujem napisat Vam list po slovenský — ne po „slovácký“, lebo ²⁾ na to sa hneváme ³⁾“. Dalje pravi: „To na Slovenskem smatramo za razžaljenje in poniževanje“. To je častitim bralcem vrlega dnevnika konservativnega že itak znano. Pod imenom „Slovak“ znani državljani sebe imenuje „Sloven“, njegov jezik pa je „slovenský“ ali „slovenčina“. Tudi mi ob Adriji bivajoči Slovenci bi smeli našim severnim bratom svetovati, da nas kličejo po pravem imenu. Ti za nas rabijo navadno izraz „Slovinci“ in „slovinski jezik“; dotičnim pisateljem bi mi morali dopovedati, da istoimeni bratje v skupnosti živijo po Štajarskem, Koroškem, Kranjskem, po Goriškem in v Istriji, to je, mi, kateri imamo

¹⁾ Tedaj.

²⁾ Ker.

³⁾ Gnevamo, jezimo.

isti književni jezik. Dopisnika je v srce zbolelo, ko je v Lvovu izhajajoč tednik ¹⁾ opisovavši Gorico poročal, da se v rečenem mestu govori italijanski, nemški in — „krajinski“! Ko bi tako napisal časnikar Slovanom sovražen, bi človek nič ne rekel; ali drugi vtis na bralca napravi članek, ako veš, da ga je postavil katoliški in resnicoljubni Poljak, kateri si pa ni vzel toliko truda, da bi zamogel rabiti pravi naziv za slovanski jezik v Gorici. In tudi Praški vsega spoštovanja in priporočila vreden mesečnik pravi, da se „Sloven“ preglasovano iz „Slovan“ rabi „na rozdíl Slovenů krajinských“, kateri se imenujejo „Slovinci“. Če že slovanski pisatelji sami tako pišejo, kdo bo se potem čudil, ako ostalo občinstvo ne more priti do pravega pojma. A da neka nemška začetkom majnika letošnjega tiskana knjiga o Slovencih „in Illyrien und Krain“ govori, ne pomeni nič ali pa veliko, kakor pač kdo hoče razumeti, ako more.

Nova doba duševnega življenja slovako-slovenskega začena z letom 1718. Takrat opazimo prvo slovensko knjigo na tržišču književnosti naših severnih bratov onkraj Litave. Vneti menih pavlinski Aleksander Mácsay izdal je svoje govore, da bi kakor pridigar tem laglje deloval med svojim ljud-

¹⁾ „Wiadomości katolickie“, priloga z dne 12. aprila 1885.

sterstva, da smé delati prve priprave za omenjeno železnico.

Ko je šla deputacija kranjskih poslancev pred sklepom državnega zbora k ministerskemu predsedniku gledé dolenske železnice, je g. minister priznal potrebo dolenske železnice ter izrekel, da bo dežela le po svojih skromnih močéh (Leistungsfähigkeit) mogla pomagati, ker je revna, da tedaj ne bo po tem merilu dovažala, kakor bogatejše dežele, da bodo glavni stroški zadeli državo.

Gledé dotike z volilci je omenil kandidat, da je vsikdar, ko je dosegel njega glas nesreče ali druge potrebščine, precej se podal v dotične kraje, kar se je zgodilo l. 1880, 1883, 1884.*)

Jasni, mirni odgovori so bili volilcem jako po volji, potem se pričel ragovor še v drugih stvareh; na željo volilcev razlagal je kandidat pomen „ekstistenminimuma“ pri osebnem dohodninskem davku, ne pa pri zemljišnem davku. Tudi je omenil, da ni bilo mogoče kaj odškodovanja dobiti Belo-krajskim občinam na meji za stroške, ki so jih imele ob času goveje kuge pred blizo 6 leti, ker so prošnje, ktere so občine vložile in tudi ponavljale po inštanenem potu, bile zavržene, postava pa veže tudi poslance.

G. župnik Virant je vestno večkrat vspešno delovanje g. V. Pfeiferja med drugim tudi kandidata hvalevredno prizadevanje za cerkve, šole, za pogorelee, za po toči poškodovane itd. kaj podpore pridobiti naglaševal in hvaležno priznal, da je med drugim cerkev v Veliki Oslci dobila 1000 gld., v Podgradu 100 gld. od presvitlega cesarja itd., po toči, po ognju poškodovani so dobili lepe svote, kar hvaležni volilci še niso pozabili; sicer posamezni poslanec ni vsegamoč, pri najboljši volji ne more vsega doseči, vendar je sedaj pot gladka, ovire odstranjene, da bo mogoče vspešnejše v bodoče delovati in doseči, kar sedaj ni mogoče bilo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. maja.

Notranje dežele.

Da se *Slovani* upirajo zakonitemu priznanju nemškega jezika za državni jezik, če tudi je tisti v vojski in po uradih že zdavnej vpeljan, je po mislih konservativnega „Grazer Volksblatta“ nezaupljivost kriva, ki jo imajo Slovani do Nemcev. Recimo, da bi Slovani dovolili v napravo dotične postave, kdo pa jim je porok, da bi jih zopet ne pričeli tako zatirati, kakor je zatirala pred nekaj leti mala peščica 5000 nemčurjev 20.000 Slovencev v Ljubljani, ko je bilo od fjakerja pa do deželnega predsednika in od postreščka pa do župana vse nemško. Kje je porok, ki bi Slovanom jamčil, da se ne bi s celo Avstrijo tako zgodilo, če bi Nemcem pravico za to ustavno pripoznali? Zginili bi še tisto popoldne, kedar bi taka postava svojo veljavo zadobila, vsi slovenski zapisniki in druge tiskovine iz uradov in za urade, kjer se jih ravno sedaj kaj nahaja, kajti preveč jih tudi dandanes še ni. Moralo bi se zopet 20.000

*) Avgusta meseca l. 1883 je bil g. V. Pfeifer sklican občni volilni shod pri treh farah v Belokrajini.

stvom, ktero „ex suo nomine alias gloriosum se praebebat“, in da bi duhovnim sobratom podal knjigo, kakoršne slovenski narod ni imel, t. j., slovensko. Delo to je začetek spisbe slovenske in prvi žarek njene zarje. Neznaten sicer bil je ta korak, vir svoj imel je v čisto naboženski gorečnosti ter čez več desetletij brez naslednika, a bil je veleznamenit. Koncem istega stoletja oglašil se je novi bojevnik na književnem polji. Bil je to Antonij Bernolák, ta je neusmiljeno trgal vsako vez s preteklostjo, priporil je samostalnost slovenščini, ktera je tekom jednega stoletja že pismenim jezikom ter ima, če ravno ne veliko, ali v resnici dosti krasno slovstvo, književnost, literaturo.

Bernolákova prikazen povzročila je vsplošno gibanje. Glas njegov ozval se je po celem Slovenskem, dotaknil se je vsakega, a posvedočil jako mnogo ljudi, da je mogoče narod prebuditi, k samozavesti privedi in omikati samo z lastnim jezikom. V tem smeru podali so se na delo. Bernolák bil je središče, okoli njega so se zbirale skoraj vse literarne moči slovenske. Javljali so se vabitelji narodnega duha, narodne namene velikodušno podpirajoči mecenaši, lotijo se narodnih zadev, ustanavljajo literarna društva za izdavanje slovenskih knjig, — in tako se je razcvetal narodnik jezik na toliko, da je Holly v njem zamogel dajati izraz vzvišenim čutom

Slovencev 5000 nemčurjem pokoriti in 14 milijonov Slovanov ječati pod pritiskom 8 milijonov Nemcev. Ko bi bili Nemci, dokler so bili na krmilu, vsaj nekaj storili na pripoznanje dejanske ravnopravnosti, da bi se Slovani na tisto opirali zamogli, da bi jim zaupati smeli, izvestno bi se potem ne branili tolikanj pripoznati nemškemu jeziku zahtevano državno predpravo. Tako pa menda ni upa, da bi nasvetovana postava kedaj zakonitno priznanje dobila. Je pa tudi treba ni, ker brez nje vsi lahko mirno živimo.

Srečna Kranjska, vsklikniti mora vsak, kdor je pe časnikih bral, kako da jim na *Dunaji*, kjer je vendar svet vse inteligence nakopičen, prede za kandidate v državni zbor, pri nas jih imamo pa toliko, da ne vemo kam z njimi! Če nam tudi vsega družega od polovičarja pa do narodne sloge vedno in bridko primanjkuje, mož imamo pa le vedno na ostajanje, ki se čutijo sposobne trpečemu narodu našemu žuleči jarm polajšati! Na Dunaji jih morajo skoraj z Dijogenovo svetilnico iskati in pravijo, da se zna celó pripetiti, da jih bodo morali s silo na volišče in v državni zbor riniti, pri nas tega ni treba. Še preden je kdo vprašal za kandidate, jeli so se oglašati, kakor žaba v mlaki: „jaz že, jaz že, jaz že!“ Ob enem je pa vsak prinesel polno škatljico mičnih reči, ktere kaže od daleč dotičnim prebivalcem z obeti, da jim bo vse te pa še mnogo lepšega pridobil, če ga izvolijo. Na Dunaji bi komaj bilo, ko bi volilci s takimi sredstvi kandidate lovili, kar je pa tudi verjetno, kajti železnice imajo ondi že zadosti, ceste prekrasne, reke so vrene, davki so taki kakor drugod, s potepuhi pa sami jako strogo ravnajo. Kandidat ima ondi v resnici jako težavno stališče. Ako se noče vreči na „šimeljna“, na katerem bi se za zatirano nemštvo boril, skoraj da ne vé, kaj bi v državnem zboru delal.

Govorili smo enkrat že na tem mestu o bivšem ministru *Bachu*, ki je v Avstriji pred nekako 30 leti sedel na stolu državne vsemogočnosti. Ta mož spal je potem smrtno spanje politično mrtvih. Lienbacher ga je zopet od politično mrtvih obudil. Vsi slovanski in Slovanom prijazni listi dvignili so se proti Bachu. Ga bodo pa vsaj nemškonarodni z navdušenjem pozdravili? mislil si bo marsikdo. O kaj še? Tudi tisti ne kažeje nikakega veselja. Tudi ti sebičneži ne vedó, kam bi se prav za prav z njim obrnili. Je sicer res, da jeden sam poslanec ondi nič ne opravi, če bi tudi zlate gradove obetal, pač pa jih lahko več na svojo stran pridobi in potem pa postane lahko škodljiv.

Prazna slama se bo tudi letos še mlatila v državnem zboru, če smemo obljubam vrjeti, ki jih *nemškonarodni kandidati* svojim volilcem delajo. Štajarski grof Wurmbrand, sedaj deželni glavar na zelenem Štajarju, je bil pri nastopu svojega posla slovesno obljubil v deželnem zboru štajarskem, da hoče obema narodnostima pravičen biti. A le malo pozneje videli smo ga že odločno na nemško-liberalni strani, ki za Slovence nima srca; sedaj pa grof že kar naravnost obeta, da, če mu dajo mandat Graške obrtne zbornice, se bo v državnem zboru zopet letos za to potegnil, da se bo nemškemu jeziku priznala postavna veljavnost državnega jezika, kakor bi štajarski rokodelci in obrtniki tako z rožicami postlano imeli, da bi jim do srečnega življenja na tem svetu nič družega ne manjkalo, kakor uradnega nemškega jezika s pečatom vstavnega priznanja. Naj grof raje skrbi za to, kako bi se splošna beda tudi po Štajarskem odpravila, kajti tudi ondi imajo ravno obrtniki in rokodelci mnogo stisk kakor povsod in bi v resnici hvalo vedeli možu, kateri bi jim pomagal polajšati težko breme v narodno-gospodarstvu. Po kaj pa prav za

in mislim velikega duha in nežnega srca svojega. V tem jeziku „prespevuje vel'ka a žalostné dni Slovákův“, njihove rajsko-dražestne njive, livade in polja.

Ivan Holly je v tej takozvani Bernolákovi dóbi največji spisovatelj, a ob enem tudi najodličniši pesnik. Duh njegov pesniški v nedosegljivi višini vznáša se nad ostalimi pesniki one dóbe, tako, da si je on izmed istih pridobil neminljivi venec lovorov, ktere ga mu tudi po sto letih poklada na grob hvaležni narod. Vse to, kar so si Mácsay, Bernolák, Hamuljak, Palkovič in drugi prizadevali: jezik ljudstva povzvišati na jezik književni, — to je Holly sam s svojimi pesniškimi proizvodi vresničil in v življenje privedel. Ko bi ne bilo Holly-ja, Bernolákova dóba bi jedva imela poseben pomen. A da je postala velike važnosti, vzrok je le Holly. On se na obzorji slovenske spisbe ni objavil kakor mala zvezdica, pač pa na nagloma kakor svetlo žareče solnce. Odprl je oči, a ognjem svojih spevov razgrel je srca vsem, kateri so bili za narod. On je dokazal, da ima slovenski jezik isto živost, isto prožnost ali raztegljivost in gibčnost, kakor drugi jeziki, in da je tudi slovenščina sposobna izreči to, kar imajo krasnega celo klasiške literature.

(Dalje prih.)

prav hodijo poslanci v državni zbor? Po kaj le družega, kakor delat postave, ktere naj bi blagor podložnih pospeševale. Ali se bo to tudi s postavo o postavnem priznanji nemškega jezika za državni jezik storilo. Kaj še! Le dragi čas bi se tratil in prazna slama mlatila za — dragi denar davkoplačevalcev.

Vetke vaje naše mornarice pričele se bodo meseca junija po sličnem programu kakor lansko leto in končale se bodo z napadom na prvo našo pomorsko luko Pulj. Vodil jih bo pomorski zapovednik viceadmiral baron Sternek sam, vdeležil se jih bo pa tudi viceadmiral cesarjevič Rudolf in več nadvojvod. Trajale bodo šest tednov. Kakor lansko leto, urili se bodo naši mornarji tudi letos z torpednimi čolniki. Pred Tržaškim mestom napravili bodo boj na morji.

Slavnosti sv. Metoda na Velehradu vdeležilo se je do sedaj že več nego 70.000 Slovanov, večinoma iz Česke in Morave. Velikanske so pa priprave, ki se v tem smislu ondi še delajo za vdeležbo 5. do 12. julija, kedar bo ondi velika cerkvena slovesnost. Iz zlate Prage odrinila bota tjekaj še najmanj dva vlaka, enako tudi iz drugih škofij. Z enako navdušenostjo, kakor na Českem delajo se priprave po Galiciji in v sosednji Poznanjski. Poljski verniki zapadne Galicije odpeljejo se iz Krakovega pod vodstvom svojega škofa Dunajevskega; Poznanjske pa, ki škofa nimajo, popelje dr. Steblewski. Čehi in Poljaki v Ameriki živeči napravili bodo slavnost na čast sv. Cirilu in Metodu v Ameriki za-se in bodo na Velehrad le deputacijo poslali, ki bo s saboj za spomin krasno cerkveno zastavo prinesla in jo bo na Velehradu pustila. Z Dunaja se bo papežev poslanec msgr. Vanutelli 12. julija na Velehrad peljal. Avgusta meseca odrinemo tjekaj Slovenci in Rusini. Poslednje bo vodil nadškof Sembratovics. Za nekaj sto ljudi je na Velehradu vedno prostora in postrežbe pripravljene. V samostanu in gradu imajo mnogo sobic, ktere vse so za tučje pripravili; tudi je ondi restavracija, pošta in brzojav. Slavnostni odbor, kteremu na čelu je ondašnji dekan Vykydal, vestno skrbi za ugodno in skrbno pogostovanje došlih gostov.

Bismark se je zopet pokazal izbornega prijatelja Avstrije po vpeljavi nove carinske postave na *vpe-ljavo žita iz Avstro-Ogerske na Nemško*. Povišal je namreč carino od rži in pšenice na tri marke od 100 kilogramov in je s tem osobito ogerski žitni kupčiji kľofuto dal, da jo bodo pomnili še dolgo časa, ako se na kak izvanreden način tudi od naše strani kaj ne presuče. Naše, oziroma ogersko žito, bo vsled tega na Nemškem vsakih 100 kilogramov za 3 marke = 1 gld. 80 kr. dražje memo nemškega, ali pa, če se bodo Bismarkove „prijateljske“ besede spolnile, da bo to carinsko naklado edino le Avstrija čutila, bodo naši žitni trgovci na Nemškem pri vsakih 100 kilogramih 3 marke zgubiti morali. Na vsak način pod takimi pogoji naši poljski pridelki bič več na Nemško ne morejo, kajti kdo bo po svojo škodo tjekaj hodil? Vsled tega bo žito pri nas v ceni še bolj padlo, kmet bo še večji revež, mestjan tega sicer ne bo občutil, pač pa pek, ki bo kmalo za eno ali dvoje nadstropij na boljem. Avstrijska vlada je sicer že mislila še pred novim državnim zborom dosedanje carino na izdelke iz Nemškega k nam vpeljane iz lastne moči na podlagi § 14 dotične postave ovreči in carino tudi primerno povišati, osobito pa na nemško žito, da bi se ga pač ne izplačevalo k nam izvaževati, pa so ji roke zavezane, ker na Ogorskem dotičnega paragrafa nimajo in bodo morali do jeseni čakati, da se jim državni zbor zopet snide, kajti carinska postava mora biti od obeh vlad skupno sklenjena, da je veljavna. Toraj tudi nam ne bo družega kazalo, kakor do jeseni potrpeti. Sicer pa Avstrija ne bo tolikanj zadeta, kakor pa Ogri, ravno tisti Ogri, ki so leta 1866 s Klapko Prusom proti Avstriji s svojimi prostovoljci na pomoč hiteli. Sedaj se jim tisto utepa, kakor se jim je leta 1878 v Bosni pri Maglaju utepala tista častna turška sablja, ki so jo Osmanu paši v Carigrad leto poprej v dar nesli. — Bismark je pa s tem korakom zopet jasno dokazal, koliko da mu je Avstrija pri srei!

Vnanje države.

Sobotni telegram prinesel nam je imena novih ministrov v *srbskem kabinetu*. Ta prememba nima nič posebnega pomena in je kabinet večinoma ostal, kakor je bil. Kriza je nastala vsled tega, da se je minister notranjih zadev svojemu poslu odpovedal. Vsled tega je tudi bolj osobnega, kakor pa političnega pomena, in če je poslednjega sploh kaj zraven, se tisti na notranjo politiko opira, nikakor pa ne na zunanjo. Zunanja politika srbska ima svojo jako določno označeno pot, kakor jo varnost države in blagor naroda zahtevata. Sicer se je pa pod sedanjo vlado zunanja politika spremenila — Srbiji na korist. Pod Rističem so bili časniki dan na dan Srbije in zopet le Srbije polni; vsa Evropa imela jo je v mislih in pa v slabih časih. Dandanes je to ravno narobe. O Srbiji se v veliki politiki jako malo čuje, zato pa jo vsaka država spoštuje; sad te politike pa tudi ni izostal, kajti Srbija dviga se in okrepuje svoje ude čudovito. Na zunaj spoštovana, znotraj mirna, kakor še nikdar poprej, postala je pravi uzor malim državam na jugu. Se-

Dalje v prilogi.

državljan. Politične razmere pozná, kot malo kdo njegovih vrstnikov in se njegovo politično prepričanje popolnoma strinja s „Slogo“. V grofu Attemsdu združeno je vse, kar si Slovenci od poštenega kandidata zahtevati morejo in naj toraj zaradi tega na 8. junija vsak Slovenec in pošten Lah voli v velikem posestvu grofa Attemsza za bodočega poslanca. *)

Iz Celovca, 16. maja. (Volitve volilnih mož.) Začetek dober. V Glinjah sijajna zmaga (3 volilni možje). Podljubelom vkljub deževnemu vremenu prišlo toliko volilcev in narodna večina tako ogromna, da komisar še šteti ni hotel. Izvoljenih je 5 narodnjakov. (Lani smo tukaj le deloma z malimi glasovi zmagali.) Vsa čast gré Plajberžanom, ki so prišli 3 ure daleč v polnem številu. V Gospi sveti sicer še nismo nikoli zmagali; pa letos je manjkalo le 1 glas. Sosedni župnik ni prišel; drug duhovnik je pa za učitelja šolo imel, učitelj je pa šel med tem k volitvi in liberalno volil. „Dobrota“ tudi ni vselej dobra. Vidite, koliko je na enem, dveh glasih ležeče, pa se vendar ne spregleda.

Domače novice.

Gospodom volilcem Ljubljanskega mesta!

Danes ob 7. uri zvečer je v mestni dvorani javni volilni shod, da se postavi kandidat za državnozborsko volitev.

K obilni vdeležbi vabi gg. volilce

narodni volilni odbor.

(Včerajšnji „Slovenec“) zaplenila nam je državna oblast zaradi prežive slike irredentovskega stopanja po Tržaški okolici osobito pri sv. Križi, ki smo jo prinesli med domačimi novicami. Da naše bralce nekoliko odškodujemo, dodali smo današnjemu listu pol pole obsegajočo prilogo.

(Ali je gosp. prof. Šuklje vladen kandidat?) Sobotni „Ljub. List“ piše: „H kandidaturi Šukljejevi. Pod tem naslovom odgovarja včerajšnji „Slov. Narod“ na mnoga vprašanja, ki mu baje dan za dnevom dohajajo iz vseh dolenjskih mest: „Je-li g. Šuklje v istini vladni kandidat“, da se je na najmerodajnišem mestu to zanikalo, in sicer zaradi tega, ker vlada nema nobenega povoda, delati proti kandidaturi grofa Margherija. Ob enem pa pristavlja: „Radovedni smo vsekako, kako nam bo sedaj najnovejši dnevnik dokazal, da je g. Šuklje vladen kandidat.“ Na to odgovarjamo na kratko sledeče: „Ljub. List“ dosedaj nikdar ni proglašal g. prof. Šukljeja vladnim kandidatom, in tudi nikdar namena imel ni, proglašati ga takim. Če se je v „Ljub. Listu“ pisalo o prof. Šukljeju, zgodilo se je to, ker so se nam zdeli različni strastni napadi zadnjega časa nanj neopravičeni in smo si v dolžnost šteli, zoper te napade zagovarjati ga, česar tudi za naprej opustili ne bomo, ako se bodo neutemeljeni napadi nanj še dalje ponavljali. Vsak nepristranski človek bode moral pripoznati, da se je vlada vselej le načela držala, da imajo po ustavi pravico kandidate postavljati si le volilci. Vlada tudi nikdar ni dvojila, da imajo naši volilci dovolj zdravega razuma, da si postavijo in izvolijo take kandidate, ki bodo vestno in dobro zastopali, bodi si državne, bodi si deželne interese. Vsa podtikanja tedaj, kakor bi bila vlada proglašala tega ali unega svojim kandidatom, so neopravičena!“ — „Ljub. List“ toraj potrjuje, kar smo tudi mi pisali 15. t. m., da g. profesor Šuklje ni vladen kandidat. Naši prijatelji tedaj vedó, pri čem da so in naj se nikar ne dajo zapeljati, ako bi jih hotel kdo motiti s tem, da se bodo vladi prikupili, ako glasujejo za g. prof. Šukljeja. S tem je reč pojasnjena in polemika menda dognana; vsaj kar nas zadeva, se nam ne more očitati, da bi bili napade na g. prof. Šukljeja pričeli; mi smo samo zavračali in pobijali, kar se je napačnega poročalo po svetu. Da se nam ne bode očitalo, kakor da bi še dalje gojili prepir, ki se sedaj plega, zato smo odložili obširnejši dopis zastran g. prof. Šukljeja, ki je bil deloma že stavljen, ko smo v roke dobili „Ljub. List“, dasi bi nam dal „duhovnik“ (?), ki se 15. t. m. tako goreče za g. profesorja v „Ljub. Listu“ poteguje, nove prilike mu odgovoriti ravno z omenjenim spisom. Gosp. dopisnik z Dolenjskega nam naj toraj ne za-

meri; spis njegov bomo skrbno hranili in ga porabili, ko bi se vnovič pokazala potreba.

(Pogreb g. Franca Ks. Souvana st.) je bil sijajen, kakoršnih ni ravno vedno videti. Otvorili so ga služabniki pogrebne družbe „Pietas“ s križem, za katerim so šle sirote iz „Marijanišča“ in Lichten-thurnovega zavoda in so sv. rožni venec molile za dušo svojega dobrotnika. Za temi je šetala jako dolga vrsta „Sokola“ z vencem in zastavo, za katero ste se uvrstili zastava društva katoliških pomočnikov in pa ona pevskega zbora Ljubljanske čitalnice za katero so šli gg. pevci in pa čitalnični odbor. Poslednja med zastavami bila je ona katoliške družbe. Čitalnični venec nosili so „Sokoli“. Za katoliško družbo sledili so stanovski služabniki, za temi pa čč. oo. frančiškani s križem in pa gg. bogoslovci, ki so mizerere peli. Pokopal ga je duhovni svetovalec župnik in gvardijan preč. o. Kalist Medic z obilno asistenco. Za krsto šli so žalujoči sorodniki in drugi domači, potem pa odličnjaki kakor deželni predsednik baron Winkler, župan Grasselli, več profesorjev, duhovnov, uradnikov in odličnih zasobnikov. Čitalnični pevci zapeli so mu pred hišo in pa na pokopališču pri pogrebu po jedno mrtvaško. R. I. P.

(„Sokolov“ izlet) na Kozarje v nedeljo popoldne je bil kljub slabemu vremenu jako živahen. Dokaj brhkkih „Sokolov“ zbralo se je do 3/4 na 2 v čitalnici, od koder so se dvignili z godbo in zastavo venkaj „na prosto, pod milo nebo, kjer rožee eveltejo in ptički pojó“. Spremljalo ga je mnogo slovenskega razumništva in nadepolna mladina. Že pri Tržaški mitnici doletele so ga prve kapljice dežja, za ktere se pa vrli „Sokol“ niti zmenil ni. Ravno tako malo djalo mu je dež, ki ga je za Vičem na planem proti Kozarjem vjel. Sprejem na Kozarjih je bil veličasten, ob enem pa tudi ljubo domač. Ni bilo, kdo zná kako visokodonečih govorov, zato so ga pa vrli fantje s strelom, dekleta pa s šopki pozdravile, kar je „rudečim srajcem“ bolje uga-jalo, kakor kdo zná kaj. Slavolok kazal jim je: „Dobrodošli“. — Vrt gospoda Hribarja, ki je memogredé rečeno, v jako vgodnem in prijaznem kraju ob šumečem potoku Gradašici, je bil za obilno gostov pripravljen, ki so ga kljub deževanju ob prijetni in živahni godbi ter veselem kegljanju do večera zasedali. Tik potoka od vseh strani z grmovjem zakriti izbralo se pa vrli pevci, okrog podolgaste mize, kjer so lepe domače prepevali. — Proti 8. uri vračal se je „Sokol“ domu. Celo pot od Viča in Glincev do Čitalnice so ga prebivalci z navdušenimi „živio“-klici pozdravljali. Kljub slabemu vremenu počastilo je „Sokola“ mnogo Ljubljanske gospode; kaj bi je pa še le bilo, če bi bilo vreme vgodno. — Pa tudi kmečki mladini ostal bo včeranj dan v spominu, kajti zabavala se je, da že zdavnej ne tako, poleg tega je pa še dvojča služila. Šest bosopetnikov zbral je nekdo in je dal vsakemu kos kruha z opazko, kdor ga bo prvi snedel, dobi dvojčo. Kaj ne, da prijeten zaslužek in lahak! In vendar so se junaki mučili, da so jim kar oči venkaj stopile, tako so ga mašili. Še so gavsak nekaj v rokah imeli, kar se nekdo oglasi: „Jaz sem ga žel!“ Res je imel prazne roke. Dvojčo je dobil in stekel je. Komaj pa njegov sosedek to vidi, pravi: „Goljufal je, za srajco ga ima!“ „Semkaj ga pripeljite pred sodnike!“ Otroci jo vderó za njim in takoj so ga imeli. Nekdo izmed „Sokolov“ sumljivega dečka prime za prteni hlačni rob, ga dvigne od tál, presuče in nekoliko potrese, na kar sta spravljeni kruh in dvojča od njega padla. Ni mu družega kazalo, kakor zopet jesti pod strogo kontrolo, kajti vseh oči bile so sedaj vanj vprte. To ga je pa jako malo brigalo in ni dolgo trajalo, pa je bil zopet prvi gotov s kruhom. Takih burk, ki so za obilen smeh skrbele, je bilo vse polno.

(Za Marijin mesec) in sploh za cerkveno petje prav pripravljeno „Ave Marija“, zložil je gosp. L. Belar, vodja druge mestne šole in pevovodja v Ljubljani. Zložena je za četveroglavni moški ali ženski zbor ali tudi za samospjev in zbor. Tisk je prav ličen in razviden in veljá iztis 20 kr., po pošti 22 kr. Dobi se pri g. skladatelju.

(Občni zbor prostovoljne požarne brambe Ljubljanske) vršil se je včeraj ob 9 popoldne med mnogobrojno vdeležbo članov, katerih je bilo do 60. Poveljnik g. F. Doberlet pozdravil je člane prostovoljne požarne brambe in se istim za njih trudoljubivo delovanje zahvalil ter priporočal, naj delujejo vsi člani društva še tudi nadalje složno, da si

društvo, ki ima blagi namen, le bližnjemu v nesreči pomagati, ohrani še nadalje občno čast in priznanje pri vseh prebivalcih Ljubljanskega mesta. Iz odbo-rovega poročila je razvidno, da se je društvo požarne brambe Ljubljanske klicalo petnajstkrat pretečeno leto na pomoč proti ogenju in da so društveniki vselej hitro prihiteli in ogenj pogasili. Žalibog, omenja poročilo, ni bilo to mogoče v sosedni občini Matenavas, 24. avgusta l. l. zaradi prevelike daljave od Ljubljane, kjer sta zgubila življenje dva človeka, sedmero živine in je pogorelo sedemnajstero poslopij. Ogenj nastal je prvokrat po streli, drugokrat pa po lastni neprevidnosti prebivalcev. Udje požarne brambe so se vestno vežbali in imeli zato eno večjo in 18 manjših vaj. Udov šteje društvo 112 izvrševalnih, 10 pa častnih. Gasilna oprava je v najboljšem stanu in se je po dovolitvi mestnega zbora prikupilo 300 metrov normalnih gasilnih cevi, ker je bila tolika dolžina vže nerabljava. Poročilo se je odobrilo. Denarničar g. Albin Ahčin poročal je potem o denarnem stanju društva, katero je bilo lansko leto še precej ugodno, kajti poplačalo se je dolgov podporni blagajnici 450 gld. in opravičeno upanje je, da se i prihodnjo leto vsaj toliko poplača in potem dolg vravna. Podpora blagajnica požarne brambe iznaša premoženja 3805 gld. Za podpore bolnih izdalo se je 277 gld. Za pogrebe udov 57 gld. Računi se odobré, ko je pregledovalni odsek poročal, do so vsi popolnem v redu. V pregledovalni odsek bili so izvoljeni prejšnji pregledovalci gg.: Josip Gerber, Oroslov Dolencec in Dragotin Ahčin soglasno. Ko je poveljnik požarne brambe še enkrat opominjal društvenike, naj prostovoljno prevzeto nalogo vestno in točno izvršujejo, zaključilo se je zborovanje.

(Izid volitev volilnih mož na Pivki) je ta: V občini Slavinski so voljeni župnik Sajovic, trgovec Dekleva in dva kmetiška posestnika. Vsi 4 za Obrezo. V občini Št. Peter so vsled neprestrane agitacije Dolenčevih pristašev, zlasti učitelja Štipko-Jelenca v Trnji zmagali volilni možje, 6 po številu, ki bodo glasovali za dr. Dolencea. Imenovani gosp. učitelj je iz ene same vasi, Trnje, po skrivnih potih pripeljal okoli 40 mož na volišče in odločil zmago. V občini Kal je 5 volilnih mož, 3 za Obrezo, 2 za dr. Dolencea; V občini Košana vsi 4 za Obrezo.

(V Mirni peči) izvoljeni volilni možje so vsi za Pfeiferja. Izvoljenih je sedem.

(V Žužemberku) je izvoljenih 11 mož, ki so vsi za kneza Windischgrätzta. Enako se nam poroča, da je srednja Dobrniška vsa za dosedanjega poslanca.

(V Šempetru pri Novem mestu) so bili v soboto zvoljeni peteri volilni možje vsi za Pfeiferja.

(„Davorin Jenko“), zove se slika našega rojaka, katero ima poslednji „Slovac“ od 15. t. m. na čelu. Kdor g. Podjedovega Martina iz Dvorjan, Cerkljanske župnije na Gorenjskem osobno pozná, priznati mora, da je na sliki dobro zadet. Slavni naš rojak, gosp. Davorin Jenko, sedaj že več let v Belem gradu na Srbskem živi, kjer ga vrli srbski narod časti in slavi, kjer ga kralj Milan sam spoštuje in ljubi. V znak tega odlikoval ga je lansko leto meseca februarja z redom sv. Save. Jenkove kompozicije znane so po celem Slovanstvu; vsled tega je pač veselo za vsakega rojaka, ako vidi domačina na tujem tako slavljenega. Britka pa je misel, da se ga v domovini le tedaj spominjamo, kedar to ali ono njegovih pesni zapojemo. Kar bi duhovitemu skladatelju poleg dostojnega odlikovanja v lastni domovini še iz celega srca želeli, je čvrsto in krepko zdravje, ktere ga ravno g. Jenko poslednjih pet let jako pogreša in se vsako poletje v svoj rojstni kraj okrepcavat hodi.

(V lokalnem poštnem prometu) sprejemale se bodo od 1. julija nadalje pošiljatve do 5 kilogramov težke, po 12 kr. Za napoved vrednosti plačevalo se bodo od vsakih 150 gold. po 3 kr.

(Novi polovičarji [1/2 kr.]) izdelujejo se v večjem številu na c. kr. državnih koviščih na Dunaji in na Ogerskem in se bodo kmalo med svet poslali.

(Roparske divjačine) se je lansko leto na Kranjskem precej postrelilo. Na Kočevskem so vstrelili 4 medvede in 3 volkove, v Litiji 1 volka, v Logateci 3 volkove, v Rudolfovem 1 volka; dalje se je po celi deželi pokončalo 943 lesic, 144 kun, 67 dihurjev, 43 vider, 39 divjih mačkov, 79 jazbecov, 9 orlov, 49 velikih sov, 874 skobcev, sokolov in kraguljev in 184 malih sov in čukov. Vsega skupaj se je pokončalo 2443 škodljivih živali.

*) Naj se nam ne zameri, da smo objavili poziv le v glavnih točkah, ker nam o tem času prostora pomanjkuje.

(Porotniki) za bodočo porotno dōbo meseca junija pri c. k. Ljubljanski deželni sodnji so sledeči gospodje: Josip Benedikt, trgovec in hišni posestnik v Ljubljani; Alfred Ledenic, trgovec v Ljubljani; Alojzij Pogačnik, trgovec v Cerknici; Otomar Bamberg, tiskar v Ljubljani; Matija Burger, posestnik v Postojni; Viktor Recher, hišni posestnik v Ljubljani; Štefan Lapajne, trgovec v Idriji; Anton Meršol, krojač v Ljubljani; Fran Peterca, hišni posestnik v Ljubljani; Janez Levec, posestnik v Mengši; Martin Petrič, posestnik in trgovec z lesom v Čevci; Josip Terdina, trgovec v Ljubljani; Herman Halbensteiner, trgovec in hišni posestnik v Ljubljani; Anton Salmič, trgovec in hišni posestnik v Postojni; Josip Poženel, trgovec in hišni posestnik v Ljubljani; Jakob Žumer, trgovec z lesom v Podhomu; Jurij Dolenc, hišni posestnik v Ljubljani; Janez Kovač, tiskar v Ljubljani; Janez Bernard, hišni posestnik v Ljubljani; Janez Rus, v Šmartnu pri Litiji; Jožef Schlaffer, trgovec in hišni posestnik v Ljubljani; Janez Adamič, posestnik v Dolenjem Blatu pri Ljubljani; Josip Rozman, hišni posestnik v Ljubljani; Jakob Belec, klepar v Št. Vidu nad Ljubljano; Janez Slivnik, posestnik v Spodnjih Gorjah pri Radovljici; France Dolenc, trgovec in hišni posestnik v Kranji; Jožef Kanc, fabrikant spirita v Ljubljani; Karol Sirnik, marketender v Ljubljani; Jakob Korošec, barvar v Ljubljani; Josip Lavrič, posestnik in vinski trgovec na Viči pri Ljubljani; Peter Lassnik, hišni posestnik in trgovec v Ljubljani; Josip Bernard, mlajši, trgovec in hišni posestnik v Ljubljani; France Kollmann, hišni posestnik v Ljubljani; Janez Masel, posestnik v Št. Jurju in Fran Verbič, posestnik v Borovnici. Za nadomestovalne porotnike so bili izžrebani Mihael Lavrič, trgovski poslovodja; Eduard Klemenčič, trgovski pomočnik; Karol Hinterlechner, čevlarski mojster; France Sedlar, čevlarski mojster; Julij Müller, fotograf; Štefan Kljun, hišni posestnik; France Schumi, sladničar in Janez Ahlin, hišni posestnik, vsi v Ljubljani.

Razne reči.

— Vseučilišni profesor Kršnjavi, pristaš narodne, t. j. madjarske stranke v hrvaškem deželnem zboru, dobil je od sv. stolice odrešenje pro foro externo od izobčenja, v katero je zapadel po glasovitem dvoboju v Maksimiru. Papeževo breve, pišejo hrvaški listi, je že dospelo kardinalu — nadškofu Zagrebškemu.

— Kako Angleži cenijo umetnost. Pisalo se je pred kratkem, da so Angleži kupili jedno sliko glasovitega in nedosegljivega slikarja Rafaela iz zbirke Blenheim-ove za 70.000 šterlingov, t. j. 1.750.000 frankov. Sedaj pa zopet Pariški "Figaro" javlja, da Saksonski kralj Angležem ponuja "Sikstinsko Madonno" od istega italijanskega umetnika Rafaela za 150.000 šterlingov, kar iznese 3.750.000 frankov.

— Peštansko poštno poneverjenje. Glavno mesto Madjarske, v katerem se ravno zdaj slavi velik kulturni napredek, otvorjenjem obrtniške razstave, mesto Pešta ima na pošti veliko napačnega. V pretečenem letu je bila ondi vkradena neznatna (?) svota četrtilijona goldinarjev, kasneje zopet okoli 10.000 gld. in to vse tako brez konca in kraja. Dne 4. maja poneverjeno je bilo samo 6000 gld. in en dan potem 600 gld. Ali kako se je to zgodilo? Glej, tako pišejo madjarski listi: „Povest o poneverjenju 600 gld. je kaj zanimiva. Meseca marca t. l. predala je ubožna blagajna Peštanske županije tamošnjemu poštnemu uradu službeno pismo namenjeno na občino Szeremle (zadnja pošta Baja) in obloženo s 614 gld. V pismu uvršteni novi bili so sirotinski (pupilarni) novi. Pismo je bilo po predpisanem načinu od glavne pošte izročeno poštnemu uradu središnjega kolodvora, da ga dalje odpošlje. List z denarjem do današnjega dneva ni došel v roke adresatove. Poštno ravnateljstvo odkrilo je to še le 5. t. m., in to s tem, ker blagajnik imenovanega ubožnega zaklada še do danes ni dobil pobotnice za prejem teh 614 gld., ter je zato reklamiral dotično pismo. Po preiskavi se je zvedlo, da pismo ni prišlo ne v Szeremle in tudi ne v Bajo, ampak da ga je zmanjkalo v poštnem uradu na središnjem kolodvoru v Pešti. Poštno ravnateljstvo je takoj zaukazalo preiskavo, ali do zdaj je ostala brez vsakega vspeha. Država mora povrniti izneverjeni denar. V poštinih uradih vzbudilo je to poneverjenje silno razburjenost. Sirotinska blagajna reklamira vsa novčena pisma, koja so v zadnjem času bila predana glavni pošti in prejem istih ni še bil potrjen. Toraj imamo še kaj novega pričakovati. Ni se toraj čuditi, da ima ljudstvo ogerske pošte že za poslovce negotovosti in se ž njih tudi očitno norca dela.

Telegrami.

Vipava, 18. maja. Po viharu volitvi je zagotovljena zmaga g. Obrezi.

Novomesto, 19. maja. Blizo 300 volilcev iz Šmihela in Stopič izvolilo je 15 volilnih mož, kateri so odločno za Pfeiferja.

Laški trg, 19. maja. Občina sv. Krištof zvolila je vseh 9 volilnih mož konservativnih narodnjakov.

Dunaj, 17. maja. Sinoči smo imeli hud vihar, ki je petero ljudi vsmrtil.

Gradec, 17. maja. Hud vihar divjal je včeraj po iztočni Štajarski. Sneg je padel celo ob podnožji gorā.

Zagreb, 17. maja. Deželni zbor je do meseca oktobra preložen.

Belgrad, 18. maja. Kralj je pred svojim odhodom na Dunaj izročil vladanje ministertvu za ves čas odsotnosti. Bivši minister Ristić je vmirovljen.

Pariz, 19. maja. V francoski kamori se ravnokar pečajo s postavo za napravo kolonijalne armade, za katero vojni minister 8 milijonov zahteva.

London, 19. maja. Kakor „Standard“ pripoveduje, provzročuje pri določitvi državne meje v Afganistanu največ sitnosti Zulfikar, kterege afganski emir za-se zahteva, ruska vojna gosposka bi ga pa tudi rada. Dalje se čuje, da Rusi v očigled navzočnosti angleških častnikov v Heratu zahtevajo svojega političnega agenta v Kabulu.

Napolj, 19. maja. Vezuv jel je sinoči krepkeje bljevati proti Pompeji.

Suakim, 17. maja. Graham je danes odšel z gardepehoto; jutri odidejo avstralske čete. Kedaj pojdejo druge čete, še ni določeno.

Umrli so:

14. maja. Franc Souvan, posestnik, 86 let, Šelenburgove ulice št. 1, Pleuropneumonia. — Marija Pavšič, kuharica, 57 let, Na stolbi št. 4, srčna hiba.

V bolnišnici:

15. maja. Helena Pristavec, delavka, 32 let, Vitium cordis.
16. maja. Liza Plešnar, delavka, 25 let, jetika.
17. maja. Marija Čepirli, delavka, 25 let, jetika.

Tuji.

17. maja.

Pri **Maliču**: Brenot, zasebnik, s soprogo, iz Pariza. — Maks Dennuber, trgovec, iz Berolina. — Flandrak, Artweger, Goldmann in Skodlar, trgovci, z Dunaja.

Pri **Slonu**: Moric Rinaldi in Karl Mack, trg. pot., z Dunaja. — Viktor Matschek, agent, iz Linea. — Ljudevit Deutsch in Adolf Berenye, trg. pot., iz Grada. — Aleks. Liehn, trgovec, iz Il. Bistrice. — M. Dolenc, ravnatelj vinarske šole, iz Slapa. — A. Blagne, grajšč. oskrbnik. — Franc Stergar, trgovec, iz Št. Ruperta.

Pri **Bavarskem dvoru**: Jurij Seidl, knjigovodja, iz Linea. — J. Walsasini, konjski kupec, iz Monce. — Franc Spacapan, konjski kupec, iz Gorice. — J. Winterhalter, agent, z družino, iz Ljubljane.

Pri **Avstrijskemu caru**: M. L. Klein, trg. pot., z Dunaja. — Gabrijel Nyiro, pomorski kapitan, iz Reke. — Josip Kopriva, učitelj, iz Št. Vida.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

19. maja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 30 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 75 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	107 „ 80 „
Papirna renta, davka prosta	98 „ 20 „
Akcije avstr.-ogerske banke	859 „ — „
Kreditne akcije	287 „ 70 „
London	124 „ 45 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 85 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 84 „
Nemške marke	60 „ 85 „

Slavno vredništvo!

V 109. številki „Slovenca“ z dne 15. maja t. l. nahaja se uvođen članek, kateri meni spodtika, da sem jaz spisal in v „Ljubljanskem Listu“ objavil članek z naslovom: „Zakaj se branite Šukljejeve kandidature.“

Z ozirom na §. 19. tisk. zak. blagovolite popraviti neistinoto to vest v tem smislu, da nisem tega članka niti pisal niti komu drugemu pisati naročil ter da mi je tudi oseba pisateljeva dosihmal po vsem neznana.

Na Dunaji, 16. maja 1885.

Prof. Fr. Šuklje.

Zahvala.

Žalost o veliki zgubi našega dobrega nepozabljivega očeta našla je največo tolažbo v gorkem sočutji, s katerim so skazali p. i. somešanje in prijatelji poslednjo čast blagemu pokojniku. Z ginjenim srcem izrekamo prečast. duhovščini, vsm p. i. korporacijam, društvom, zavodom, častitim pevcem Čitalniškim, „Sokolu“, vsem dariteljem prekrasnih vencev, sploh vsem p. i. vdeležnikom našo najtoplejšo zahvalo za ta lepi čin prijaznosti in krščanske ljubezni.

V imenu žalujočih rodbin:

Franc in Ferdinand Souvan,
Marija Göstel roj. Souvan.

Duhoven v pokoji

išče primernege mesta z manjšimi opravili. — Ponudbe z pogoji sprejema Opravništvo „Slovenca“.

J. pl. Trnkóczy,

lekar „pri zlatem samorogu“,

priporoča in razpošilja s poštnim povzetjem

Marijaceljske kapljice

za želodec,

MARIA-ZELLER
TROPFEN
NUR ECHT BEI
APOTHEKER TRNKOCZY
LAIBACH 1 STÜCK 20.

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vspeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodcu, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezní na vraneí, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 Steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gold.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istište Marijaceljske kapljice dobivajo samo v lekarni pri „Samorogu“ zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri J. pl. Trnkóczy-Ju. Razpošiljava se le jeden tucat.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu J. pl. Trnkóczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezní na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezvspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hušja prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit vspeh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam toraj dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezni priporočam. Vasi blagorodnosti pa izrekam najprisrčnejšo zahvalo, zvsem spoštovanjem vdani

Franc Jug,
posestnik v Šmarji p. Celji.

(7)

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vrtolob, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

jetrno olje,

najboljše vrste, izorno zoper bramore, pljučnico, kožne izpustke in bezgavne oteklino. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživljajoče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kričistilne kroglice,

c. k. priv.,

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpjenih udih, skaženem želodcu, jetrih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila z dežele izvrše se takoj

v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkóczy-ja

na mestnem trgu v Ljubljani.

Tisk „Katoliške“ Tiskarne v Ljubljani.

danja vlada si prizadeva Srbijo s celim svetom v prijaznosti ohraniti, Rističeva je ravno nasprotno delala; Srbija se je tedaj s celim svetom prepirala, le s Petrogradom ne. Ondi so jo pa skoraj za sužnjo imeli. Kralj Milan se je neugodnega položaja naveličal, ter se je od Rusije k Avstriji obrnil in takoj se je vsa reč na bolje obrnila.

Iz Petrograda dospel je v soboto izvanreden kurir z diplomatičnimi pismi v London o *angleško-ruskih razmerah*. Pisma in kurirja odposlal je bil ondašnji velikobritanski poslanec Thornton, iz česar se že sme silna važnost njihova soditi. Kako pa Rus sploh sodi o afganskih razmerah, je najboljši tolmač sobotni telegram, ki nam pripoveduje odlikovanje ruskega generala Komarovega v Afganistanu. Angleži so z vso kramarsko odločnostjo zahtevali da se mora ta general od afganske meje odstraniti, ker ondi zlovoljno mir kali, ruski car ga pa le ni ne odstranil, temveč ga še celo odlikoval z zlato sabljo za hrabrost, okrašeno z briljanti. Kaj si bo le John Bull mislil? Kar si hoče; vidi se pa iz tega, da Rusija gré svojo pot.

Rusija bo svoje trdnjavsko topništvo za štiri batalijone pomnožila. Nedavno so imeli o tem vojno posvetovanje in so dotični sklep cesarju predložili v najvišje potrjenje. Novi batalijoni se bodo potaknili po trdnjavah Novogeorgievsk, Brastljevsk in Ivangorod, četrti batalijon se bo pa za po- višanje trdnjavskega topništva v Dünaburgu in v Varšovi porabil. To menda tudi Rusija le zaradi ohranjenja miru dela ali kali? Le-to za letom pred- laga se sedaj v tem, sedaj v onem državnem zboru, da bi se Evropa splošno razorožila; in kakor nalašč čez nekaj časa za odgovor zvemo, da si je ta država novih topov naročila, ona je svoje topništvo pomno- žila, tretja ima ravnokar poskušanje z novimi puška- mi itd. Nikdar pa nismo še brali: Moltke misli od vsacega polka polovico ljudi domu spustiti, Rusija bo svoje vojake kmetom na razpolaganje dala za poljedelstvo, itd. Toraj malo upa, da bi se stroški in davki pomanjšali.

Postava, na katero se izjemni stan na *Irskem* naslanja, tako zvana „crimes act“, pride letos ob veljavo, ker ji je čas potekel. Ker pa na Irskem še ni tako, kakor bi Angleži radi in menda tudi še ne bo, dokler Angleži ne bodo prijenjali, podal se je irski namestni kralj, lord Spencer v London, kjer mislijo omenjeno postavo za izjemni stan podaljšati. Huda in ojstra je tista postava, kakor ne kmalo ktera, kajti načelniku izvrševalne oblasti daje skoraj neomenjeno oblast čez smrt in življenje hudodelcev, ki mu v roke pridejo. Vlada ima pravico prepovedati, da ne sme nikdo orožja s seboj nositi; dalje dati prepoved, da po solnčnem zahodu pa do solnčnega izhoda ne sme nikdo na ulice. Ravno tako ona lahko ukaže, če se je v kakem okraji zgodil umor, da mora dotični vdovi ali sirotam ves okraj odškodnino plačati; če bi se v tem ali onem okraji jel upor ši- riti, vlada tjekaj redarjev in vojakov nažene, stroške mora pa okraj sam plačati. Pri porotnih obravnavah ni potreba, da bi bili porotniki edini itd. Kakor je videti, je postava silno ojstra in so liberalci teh mi- sli, da bi se nekoliko polajšati smela.

Daljši ko je dan, večja je zadrega *Lahov* v *Masani* ob rudečem morji. Glorija, s katero so iz Napolja parnik za parnikom pred nekaj tedni odrinili, umika se polagoma zaradi britkost in težav, s katerimi se ima laška posadka v obližji Rudečega morja po obsedenih krajih že sedaj boriti; kar pa še le pride, pokazala bo bodočnost. Vsak dan huje pritiskajo jim sosedni divjaki od vseh strani za petami, in pravi čudež bo, če se bo mogoče vojakom toliko časa ohraniti, da pride od doma pomoč — če bo sploh prišla, kar bo pa še le v Rimu kamora določiti imela. Da bi se Lahi že danes radi vsaki slavi odpovedali in se zopet v domače kraje povrnili, videti je iz tega, ker se nimajo na noben tuj hrbet naslanjati, sami pa navajeni niso boriti se za kako reč. Angleži se lepo umikajo korak za korakom in ravno včerajnji telegram po- ročal je novico, da je gardeinfanterija ravnokar Suakimu hrbet obrnila, za njo pa da pridejo av- stralske tolpe na vrsto. Glavni steber, na kterega se je Italija ob rudečem morji vpirati mislila, angle- ške rudeče suknje, se zanjo več ne zmenijo in so veseli, da svojo od solneča prepečeno kožo rešiti za- morejo, ker se jim ni posrečilo Sudana rešiti. Egipt ima sam s saboj zadosti opraviti in si bo dvakrat, trikrat premislil, preden bo šel Lahe podpirat. Tem več jim bo pa za petami kralj Janez iz Abesinije. Ta bo Lahom to, kar je bil Mahdi Angležem, če tudi jih morda ne bo tako grozovito klal. Vkljub temu jih bo pa preganjal, kjer jih bo ravno mogel in mu bo kazalo.

Angleška država je vam v resnici prava uganjka. Vojaki njeni se z nezaslišano smolo povsod umikajo, Gladstone je inostranstvo do tal ponižalo z njegovo egiptovsko in pozneje afgansko politiko in vendar še vedno sedi na stolu prvega ministra ter ga zbornica posluša. V nobeni drugi državi bi kaj takega mogoče ne bilo, kajti povsod drugod moral bi se bil kak Gladstone že zdavnej med politične mrtve zapisati. Angleži so v tem oziru praktični ljudje in si prav logično mislijo: „Gladstone nam je šreno zmedel, on naj jo zopet vravná“. Glad- stone je videl, da mu je iz Sudana pot zmage po-

polnoma zaprta; da bi ljudsko pozornost iz Sudana odvrnil, provzročil je afgansko vojno rožljanje in je v resnici vse prebivalstvo kvišku spravil. Da tako nevarno še ni, kakor je Gladstone zakričal, dokazuje nam zemljiščna lega Afganistana. Rusov v Indijo ne bo še tako kmalo, kakor si je morda ta ali oni do- mišljal, kajti še jih ločijo v nebokipeče goré od ta- iste, proti kterim so naše Kamniške planine in Ka- ravanske pravi pritlikovci. Pač pa se zná primeriti, da se bo iz Afganistana napravilo nevtravno opasje, kterega se bota Rus in Anglež vsak pri eni strani prijel; Rus namreč pri Heratu, Anglež pa pri Ka- bulu, kjer jih imajo še od leta 1878 v tako dobrem spominu, da se jim lašje ježiti začne, če le kdo o Angležih kaj omeni. Če bi toraj od tega v resnici prišlo, bili bi Angleži mnogo na boljem, če bi ne hodili v Afganistan po — bunke.

Ubogi *Egipt*! Več ko ima zdravnikov okoli sebe, prej ga bo konec. Lahi, Francozi in Angleži prizadevajo si zapisati mu pravo zdravilo; Egipt se pa v finančnih bolečinah še vedno zvija, kakor se je zvijal lansko leto. Angleži so neplodovito tako postopanje že opazili in se mislijo polagoma zmu- zati, češ, delajte kar hočete. Da bi pa vendar ne odšli, meni nič tebi nič, sporočili so v Carigrad Turkom, če bi jih ne veselilo v Egipt nekoliko po- gledati s svojimi ljudmi, s kterimi bodo, če bi ravno treba bilo, tudi Lahe ob rudečem morji nekoliko podprli. Turki so pa menda odgovorili, da se jim še nič ne mudi, ker ni, da bi morali povsod prvi biti in bodo že še videli. Na to se je pa Franco- zom potrebno zdelo celo divizijo na noge in proti Marseille spraviti, od koder jo lahko v jako kratkem času preko srednjega morja v Egipt potisnejo, ob enem hočejo pa tudi v Egiptu osnovati mednarodno krepko orožništvo, kteremu bi se jedro iz Evropejcev vzelo; le-to naj bi potem ondi za javno varstvo skrbelo, pri kterem poslu so se Angleži tako ne- zanesljivi skazali. Ali se bo Francozom nameravana osnova posrečila, zavisno je od evropejske diploma- cije, ki bode imenovano zadevo menda prav kmalo že obravnavati jela. Lahi se pa zopet nadjajo, da bodo Angleži v Rim pisali po vojno pomoč in zaradi tega še vedno oprezujejo, ne vedoč, ali naprej ali nazaj! Kakor je pa iz vsega videti, se bodo An- gleži v Egiptu za vse bolj brigali, kakor pa za laške zadeve. Lahi ob obalah Rudečega morja so juho osolili, naj jo tudi pojedó. V kljubu temu pa v Egiptu vendar-le ne bodo nikdar gospodarili, pač pa se to zna posrečiti prav kmalo Francozom.

Izvirni dopisi.

Trnovo-Bistrica, 16. maja. V „Slov. Narodu“ z dné 15. t. m. je telegram iz Trnovega, kteri je pro- vzročil tū občno nevoljo. Brzojavna žica je nedolžna in dá se na njo vdariti tudi najgrša laž. Ta tele- gram, kterega pa gotovo nobeden Trnovčan ali Bi- stričan odposlal ni, je neresničen, in namenil sem se, stvar razodeti prav kakor je in nič drugače. Evo: Gosp. poslanec Obreza prišel se je minuli četrtek takajšnjim volilcem predstavljat in poročal je tudi o svojem delovanji v državnem zboru, kar so tukajšnji volilci z velikim odobravanjem sprejeli. To pa ni bilo po volji znanemu podnaroškemu nasprotniku in Piv- čanom, kteri so tū sem prišli prav nalašč nemir de- lat ter so pričeli g. poslanca med govorom vstav- ljati. Ker ti nepoklicani gostje niso hotli molčati, sklenil je potem gosp. Obreza govor z napitnico na milo domovino, na kar so ga vsi tū zbrani volilci Trnovške, Bistriške in Jablanske občine z burnimi „živio“-klici enoglasno potrdili kot kandidata za bližnje državnozbornske volitve. Obrezova stranka bila je tedaj popolnoma zadovoljna, a poparjena je bila Hinko-Kavčičeva stranka. Tū pri nas ima g. Obreza prav veliko zaupanje. Vsa čast. duhovščina, gg. uradniki, učiteljstvo in drugi veljavni možje so jako vneti zanj. Saj je pa tudi g. Obreza povsem značajan mož in vnet Slovenec ter popolnoma ne- odvisen in imovit posestnik in da se pusti voliti za poslanca, s tem se le žrtvuje za blagor mile domo- vine in narod slovenski.*)

Od nekod, 16. maja. (V prevdarek in sva- rilo pri bodočih volitvah.) Stara resnica je in, kakor se kaže, bode tudi ostala, da je nesloga dedščina Slovanov. Toliko, da smo gospodarji postali na svojem domovanji; komaj da se nam je na Dunaji jelo nekoliko svitati, že ta stara spaka ne miruje, da bi nam ta svit zopet v temo pogrez- nila. Brat zoper brata ti gre dan danes v lase.

*) Toraj tudi neresnični telegrami morajo služiti v do- sego namena! To ne dela časti možem, kteri se takega srod- stva poslužujejo. Za dosego namena je neresnica sicer skrhano orožje, a žalostno je, da se zavestni in pošteni volilci pred sve- tom obrekujejo.

Kakor gobe v deževnem vremenu prikazujejo se „krivi preroki“, ki bi s svojim kričanjem in nespam- etnim žlobudranjem še trezno mislečim možakom radi glave zmešali, tolikanj obteženega kmeta pa nazaj potisnili v žulječi liberalni jarem, ter razdejali še to pičico dobrega, kolikor se je v dobi preteklih 6 let z velikimi troški in z obilnim trudom in bo- renjem liberalnim krempljem izvilo. Taki pač ne pomislijo, kar se bere v svetih knjigah, „da pod- pihovalec svojo dušo omadežuje in ga črtijo povsod; da ustnice nespametnega neumnosti pripovedujejo, besede razum- nega pa so na tehtnici pretehtane.“ Te svetopisemske besede veljajo njim, ki sedaj ob vo- litvah po Gorenjskem, Dolenjskem in Notranjskem na vse kriplje sem ter tje švigajo in skoraj da z obljubami zlatih gradov in pozemeljskega raja kmeta slepe, da naj si za državno zbornico izvolijo drugih mož, nego v pretekli državnozbornski dobi, taci, kteri bodo kar čez noč vse kmetovske reve in bede pregnali v deveto deželo. Vprašam: Čemu vendar to hujskanje in rogoviljenje zoper naše stare poštene poslance? Čemutoliko stra- sti in zavisti? Kdor more temu alionemu kaj napačnega očitati, javno naj se posta- vi na oder, in kadar bode napačnosti do- kazal, potem naj pouči kmeta, da ga pri zopetni volitvi potisne v kot! Natolceva- nje in obrekovanje pase samo ob sebi ob- sojuje, in je nevredno in sramotno za po- štenega domoljuba.

Tako, n. pr., položite, Notranjski, volilci roko na sree, in odgovorite si, vam je li že kateri go- spodov c. kr. uradnikov pridobil 20.000 gld., kakor vam jih je pridobil in brez vsega sa- moprida izplačal g. Obreza iz Abendrothove pravde? In kdo se je za Vas Dolenjce v deželnem in državnem zboru v vseh bedah in potrebščinah bolj poganjal, kakor g. Pfeifer? Ali ste kterega teh gospodov in njiju gg. tovariše zapazili, da so se z Nemčurji bratili na vašo škodo in pogubo? li niso stali, kakor skale za vse vaše svetinje? Iz odgovorov na ta in enaka vprašanja pa razsodite sami, bi li bilo pametno, zavreči izkušene in sposobne možake izmed svoje srede, in voliti druge malo znane ali nevajene ali pa od vlade odvisne možje, ki služijo drugemu svojemu go- spodu, ter bi Vam služiti ne mogli, s tisto odloč- nostjo in neodvisnostjo, ki je državnemu poslancu neobhodno potrebna? Kdor kmetu prav želi, pouči naj ga marveč da tudi v gospodar- skem oziru ni dobro voliti državnih slu- žabnikov, kersicer davkoplačevalci zastoj plačujejo uradnika, njegovega namestnika in državnega poslanca, toraj venem — tri osebe!

Vi pa, kmetje! bodite previdni, in varujte se lažnjivih prerokov z medenim jezikom in neskušenih mladičev, kterim strast in zavist puhti iz vsake besede! „Experto crede Ruperto!“ t. j. skušnja vam bodi učiteljica!

Iz Zagorja pri Savi, 18. maja. Pri današnji vo- litvi volilnih mož bili so izvoljeni gg.: Jakob Gross, župnik; Fr. Zorec, kaplan; M. Bukovec, posestnik; L. Habat, pek in posestnik; Fr. Heller, posestnik, in M. Medved, posestnik. Volitev je bila kratka in lahka, ker se je nasprotna stranka ni vdeležila.

V nedeljo so nas počastili Litijski pevci s svojim pohodom. Peli so pri deseti maši prav izborno ka- kor tudi pozneje v gostilni g. Medveda. Le prehitro nam jih je vlak odpeljal.

Z Gorenjskega, 16. maja. V dopisu od 11. maja iz Cerkljan v „Slov. Narodu“ je bilo čitati o zopet- nem požaru na Spod. Berniku. Gosp. poročevalec toži, kako da je tako pogosto ogenj v njegovi občini, in kar je poglobitno, da nihče ne vé kako nastane ogenj. Nadalje je bilo navedeno, da je krivo le žganje. In jaz sem tudi teh misli, pa zakaj: Po- znati je treba ondod moža kmetovaleca, ki to brozgo čez vse obraja. In on, ki mu je dolžnost paziti na druge, gre pri priložnosti s tlečo ne pokrito pipo v svisli po slamo, ves nalit alkoholove tekočine. Pri takem ravnanji, ko bi slučaj hotel, se iskrica vtrne in groza — kaka nesreča! Pa kdo bi bil kriv? V prvi vrsti šnops, ki je možu možgane zmešal, da ni vedel slame od ognja razločiti. To je med ljudstvom že vdoma- čena navada; tobakar, ne zmenč se kje biva, meče okrog sebe vžigalne klinčke, žgajnar se ne meni, naj bo pód ali hlev, notri se po klaji valja, dokler

zasmodi, včasih on in del vasi pogori. Starši ravno tako malo pazijo na svojo deco, da ima žvepljenke, to jih ne briga, ko pride v družbo se zvrši čin, da peče celo vas, tudi občino.

Kar je bilo mogoče pomagati, se je na Spod. Berniku zgodilo. Ker je ogenj nastal na sredi vasi, je bila nevarnost velika; vendar brizgalnice niso izostale, ktere so z neprestanim delom ogenj vdušile. Celó lesena hiša razun strehe je gospodarju rešena, kar je pa veči korist banki „Slaviji“ kot dotičnemu. Pri tem bi ne bilo napačno, ko bi se zavarovalnica nekoliko ozirala na gasilce. Le pomislimo, da ima vsaka brizgalnica stroške, kadar se peljá na mesto požara; da smo dolžni z zedinjenimi močmi drug drugemu pomagati; ako se pa v korist zavarovalnice kaj stori, tudi dobro dé; ako se dotičnemu kolikor mogoče stroški povrnejo. Se vé, da z vdušenjem požara je največ posestnikom pomagano, a gotovo je tudi zavarovalnicam mnogo prihranjenega.

S Pivke, 16. maja. Danes zjutraj se je vršila v Matenji vasi za občino Slávinsko volitev štirih volilnih mož. Ker se je čulo, da je v Orehek dan na dan pridrdral kak voz zdaj s Pivke zdaj iz Postojne z agitatorji za dr. Dolenca in da so se z Orehevcí združili Grobšani, Matenjeci in Rakičani zoper Slávince, da bi izbrali 4 volilne može za dr. Dolenca, — tudi Slávinci niso rok križem držali, ampak prav živahno se pripravili za volilni boj. Nepovoljen izid volitve prejšnjega dne v Št. Petru, kjer je vsled neumorne agitacije ena sama vas ožugala osem drugih ter z vsemi svojimi kandidati sijajno prodrla, je Slávince še bolj vnel in dvignil na noge.

V soboto zjutraj bila je vsa velika vas prazna; — žive duše ni bilo po ulicah razen trope paglavcev; vsi možakarji so bili odrinili na volišče k županstvu v Matenji vasi. Dasiravno je bilo nekaj malega nasprotja od strani Orehovcev, so vendar Slávinci prav častno zmago dosegli. Izid volitve je bil „Slovenec“ in g. Obrezi precej naznanjen. Z ogromno večino so bili izbrani za volilne može g. župnik J. Sajovic, trgovec g. Fr. Dekleva ter dva druga zanesljiva gospodarja. Po končani volitvi jo dva Postojnska nepovaljena gosta hitro z dolgim nosom domu popihata, Slávinci pa se zmagonosni v dolgih vrstah pomikajo v svojo vas, kjer se je imela danes vršiti druga domača slavnost.

Ob 10. uri je bila slovesna sv. maša za preblagega dobrotnika in Slávinskega rojaka, ranjkega g. Janeza Kalistra. Vstanovil je ranjki sam to sv. mašo na svoj godovni dan ter določil, da se imajo ob enem ta dan deliti iz njegove vstanove premije za najlepše dveletne telice. Prignanih je bilo k tekmovanji za premije blizo 30 telic. Prvi dar (30 gld.) je prejel za svojo junico gospodar Šimen Zele iz Radohove vasi št. 31, družega (15 gld.) J. Smrdel iz Selca št. 54, nadaljnih osem po 7 gld. 50 kr. pa gospodarji: Miha Sluga iz Žej št. 17, Anton Vadnjak iz Slávine št. 33, France Vadnjak iz Matenje vasi št. 13, Jakob Bolé iz Koč št. 27, Anton Dekleva iz Radohove vasi št. 23, France Glažar iz Koč št. 14, Matija Penko iz Gradea št. 1 in Anton Bolé iz Koč št. 25. Razdelilo se je toraj 105 gld.; gotovo lep dar in krepka spodbuda za kmete Slávinske fare.

Z delitvijo premij pa ni bila še končana vsa slavnost današnjega dneva. G. župnik J. Sajovic so g. Pirca, tajnika kmetijske družbe in potovalnega učitelja, naprosili, da naj blagovoli ravno ta dan priti v Slávino, da se sam prepriča o stanju živinoreje na Pivki in pri tej priliki gospodarjem nekoliko primernih nauk in nasvetov podeli. G. Pirc se je bil Pivčanom že po svojem razlaganju v Knežaku in v Št. Petru prikupil; zato se je v Slávini zbrala še večja množica gospodarjev. Vsa šolska sobana je bila natlačena; več odličnih gospodov od blizo in daleč je bilo pričujočih in nad 200 kmetov. Vse je mirno in tiho poslušalo govor o živinoreji in o sadjarstvu.

G. Pirc je pohvalil Pivčane, ker imajo precej lepo govejo živino, kakor je sam danes videl. Pa še na višjo stopinjo v živinoreji in ž njo v blagostanju se lahko povzdignejo, če bodo za plemo vedno najlepša teleta pridrževali in jih precej od mladega umno izgojevali ter skrbeli za snago v hlevih, za zboljšanje pašnikov in gnojenje senožet. Svetoval jim je nadalje, da naj senó, ki ga v Trst na prodaj vozijo in jim zarad daljne vožnje ali slabe kupčije prav malo vrže, rajše domá za krmo porabijo ter več blaga redé. Gotovo bi bolje shajali in več drobiža v žepu imeli. Če ima kmet več živine

v hlevu, naredí več gnoja, s katerim njivam in travnikom postreže in jih rodovitniše stori. Iz travnikov ne gré zmirom jemati, treba je odvzeto moč in rodovitnost z gnojenjem nadomestovati. Na ta način, če bodo namreč senó domá rabili, več živine redili in z gnojem travnike zboljševali, bo prišlo blagostanje v hiše, čez nekoliko let bodo Slávinci namesto 30 celó 100 telic k delitvi premij pripeljali in od Tržačanov namesto krajecarjev za senó lepe goldinarje za goveje meso jemali.

V drugem delu predavanja prestopi g. Pirc na sadjarstvo ter omenja najpred, kako bistra in modra glava je bil ranjki g. Kalister, ker je razun premij za najlepše telice naredil tudi vstanovo za požlahtnjevanje sadnega drevja. Premije dobé oni gospodarji, ki so tisto leto največ dreves pocepili. Spoznal je modri mož, da poleg umne živinoreje bi sadjereja njegovim dragim rojakom največ dobička prinašala. Da se pa to zgodi — nadaljuje g. Pirc — ni zadosti le dosti pocepiti, ampak gledati je na to, da se požlahtnijo le mladi in čvrsti divjaki in da se požlahtnijo z žlahtnimi cepiči. Tudi ni dobro preveč različnih vrst cepičev porabiti. Boljše je, da se prideluje sadje malo vrst in sicer tistih, ki jih trgovci rajše kupujejo. Trgovcu je mnogo ljubše, da pri enem gospodarju ali v eni vasi naloži voz sadja ene vrste, kakor da dobí sadje mnogoterih vrst, pa od vsake le kak pehar.

Na koncu predavanja je dal g. župnik Sajovic prinesti med poslušalce jerbas lepih jabelk s svojega vrta v dokaz, da umen sadjerejec razun grošev, ki jih ob dobrih sadnih letinah za sadje v žep spravi, tudi ž njim sebi in svojim prijateljem lahko veliko veselje in prijeten grizljaj napravi. Ker je g. župnik dovolil, da smé vsak poslušalec eno jabelko za poskušnjo in spomin današnjega dne seboj vzeti, je bilo kmalo vse živo prstev nad jerbasom. Kdor je bil blizo njega, si je mogel s težko silo jabelko prisvojiti, oddaljeni smo morali s tim zadovoljni biti, da smo vsak eno debelo slino po grlu spustili.

V splošno zadovoljnost se je končala prijetna slavnost, volilni može iz Slávine in nekteri iz bližnje Reške doline pa so sklenili 28. t. m. zvesto držati se starega poslanca g. Obreze.

Iz Trsta, 15. maja. Včeraj je imel Tržaški „Sokol“ izlet k sv. Križu Tržaške okolice, kateri bi imel biti že v nedeljo, pa ga je slavní irredentovski magistrat zabranil. Odbor rekuriral je na c. kr. namestništvo, ki je prepoved magistrata ovrglo in dovolilo izlet. „Sokol“ je bil pri sv. Križu navdušeno sprejet, akoravno si ni upalo tamošnje ljudstvo očitno narodnega čuta pokazati, ker od magistrata bilo je okrajnemu komisarju v Proseku ukazano vdušiti vsako narodno navdušenje. Prišlo je 5 žandarjev z nasajenimi bodali, ki so v enomer po vasi koračili. Domači godbi, ki je „Sokola“ pozdravljat prišla, zabranjeno je bilo igrati. Ker je pa splošna želja vladala, da bi zaigrala cesarsko himno, šel je g. Dolinar prosit komisarja, naj vsaj cesarsko himno igrati dovoli, kar je pa osorno odbil. Gosp. Dolinar govoril je ljudstvu, da je komisar zabranil tudi cesarsko himno, ter povdarjal, da je v konstitucionalni državi celó taka politična oblast, ktera zabrani še presvitlega cesarja pozdraviti; nato priskoči magistratov komisar, ki ga je hotel vstaviti; ker mu je pa odločno odgovoril, da on nima pravice govornika vstaviti, ker ne vé, kaj bo govoril in hoče dalje govoriti, pa takoj pozove 5 žandarjev, da ga vstavijo in odpeljejo, on je pa samo to izgovoril: „Ker je bilo zabranjeno godbi igrati cesarsko himno, zakličimo mi zbrani trikratno „živio“ našemu presvitlemu cesarju“, na kar je ljudstvo navdušeno zaklicalo „živio“, ki je cele 10 minut trajalo, komisar in žandarji pa so se, videči razdraženo množico, sramotno umaknili. Ljudstvo je navdušeno za narod pri vsem pritisku magistrata, telegrafiralo se je takoj namestništvu v Trst, da je komisar zabranil igrati cesarsko himno. Ko je ljudstvo klicalo živio cesar, je bilo vse odkrito, le komisar je bil pokrit. „Sokol“ je potem zapel cesarsko himno.

Iz Trsta, 18. maja. Politično društvo „Edinost“ priredilo je včeraj veliko besedo na obširnem vrtu „Aurora“ pri sv. Ivanu zunaj mesta. Vrt bil je bogato olepšan, vse polno slovenskih in drugih zastav vibralo je raz visokih majev. Popoldne romalo je v procesijah ljudstvo iz vseh krajev k veselici, akoravno je žugal dež vse vničiti, a vendar bilo je vreme vgodno, le tu in tam so kake kaplje padle. Kmalo se je napolnil vrt do dobrega, proti večeru ni bilo več prostora, gotovo je bilo nad 3000 oseb navzočih,

nastala je gnječa. Veteranska godba igrala je najprvo „Naprej“, potem je pozdravil društveni tajnik zbrano ljudstvo s krepkim glasom, ter jim kazal pomen veselice za naš narod, poslednjič nazivljaj je zbrano občinstvo, da zakliče trikratno „živio“ cesarju. Gromoviti „živio“ pretresal je zrak, veteranska godba zaigrala je himno, ktero je nad 300 pevcev pelo, vse se je odkrilo in himna se je morala ponavljati. Trst še ni imel nikdar 300 pevcev v svojem zidovji, pa še slovenskih izšolanih, kakor sedaj. Program se je vršil v redu, posamezni zbori peli so drug za drugim tekmovalje, kdo bode boljši. Občinstvo poslušalo je pazljivo in ploskalo, da se je več zborov ponavljati moralo. Gospica Polič deklamovala je Gregorčičevo „Velikonočna“ jako dobro; po končanju med burnim ploskanjem podaril ji je društveni tajnik lep šopek. Gosp. Pogačnik, kateri je za to veselico v Trst prišel, pel je tri točke. A kako je pel, naj se le skrijejo vsi letošnji tenorji v Tržaških glediščih. Pel je čisto in s čutom zvoneči glas očaral je poslušalce in le eno priznavanje šlo je od ust do ust.

Dopadel je občinstvu posebno tudi mešani zbor domač sv. Ivanski, pel je zadnjo točko „Domovina“; po burnem odobravanji morala se je peti še „Slavjanka“, in ta dvakrat. Ves večer vžigal se je umeteljni ogenj, veselica je trajala blizo do 3. ure zjutraj; vse se je izvršilo v najlepšem redu. Politično društvo „Edinost“ pokazalo je, da ne „Progresso“, ne „Cikorija“, ne „Unione“ ne more v Trstu v istini zbrati toliko svojega „irredentarskega“ ljudstva, kakor „Edinost“ Slovencev — zvestih svojemu cesarju. Ta veselica dala je gorko zaušnico „Cikoriji“ in vsem njenim pristašem, ki okoličane mamijo in dražijo proti nam, rekoč, da smo tujci, ko smo vendar le mi na svoji zemlji, nasproti pa so oni z vseh vetrov brez kruha in evenka priromali iz lačne Italije v Avstrijo. Časi se spreminjajo in tako se bo v Trstu v nekaj letih tudi še marsikaj spremenilo, na korist Slovencev a ne lahomom, kateri zgubljujejo tal od dne do dne, akoravno nas magistratna despotična „irredentarska“ mora tlačiti.

Z Goriškega, 15. maja. Volilno gibanje je letos pri nas precej živahno. Slovenci kmečkih volilnih okrajev so sploh edini; no upamo celó, da v tej skupini bo vitez dr. Tonkli voljen soglasno. Hujši boj bo v mestih in trgih, vendar vse kaže, da v tej skupini zmaga grof Coronini. Zanj bodo glasovali Slovenci in zmerni Italijani. Monsignor Valussi, infulirani prost, bo zanesljivo voljen v kmečkih občinah furlanskih; zanj bodo glasovali tudi Slovenci te skupine v dolnjih Brdih in z dolnjega Krasa. Zoper njega močno agitirajo nespravedljivi „irredentari“, a upati je, da njihov trud ostane brezuspešen.

Veleposestniki pa imajo tri kandidate. Italijani najživejše krvi so postavili za kandidata grofa Rud. Paceta, Nemci z vlado priporočajo kneza Hohenlohe iz Devina. „Sloga“ pa kandiduje Žigo grofa Attemsa, grajščaka v Podgori, unstran Gorice. V tej skupini bo najhujši boj. Da Pace propade, je skoraj gotovo, težko pa je soditi, bo li Hohenlohe ali Attems zmagal. Ako bi Tržaško solnce imelo gorke žarke tudi za Slovence, bi brez dvoma Hohenlohe prišel v državni zbor, ali ker ono solnce mrazi slovenski narod, mora ta zoper H. glasovati za Attemsa, a izid je negotov. „Sloga“ priporoča grofa Žigo Attemsa, ter je v ta namen razposlala „poziv“, v katerem se sklicuje na svojo preteklost, da je vedno delala za blaginjo naroda in dežele. Da so bile njene moči v prvi vrsti Slovincem posvečene, se razume; pri vsem tem pa tudi druge narodnosti ni pozabila gledé njihovih pravie.

Posebno pa ji je bilo vedno na tem ležeče, da se v javne zastope volijo može, ki imajo razum, srce in dobro voljo na pravem mestu. Vkljub temu, da se ji ponujata knez Hohenlohe in grof Pace, „Sloga“ vendar ne vidi v njih pravih mož, na ktere bi se smel Slovenec z zaupanjem ozirati, kajti manjka jima nam vgodne preteklosti. Posrečilo pa se ji je, da je dobila tudi za velikoposestvo moža, ki zasluži popolno zaupanje Slovencev in Neslovencev po veleposestvu Goriškem, kateri je na tem ležeče, da Avstrija še ne gre na kosce, in ta mož je grof Žiga Attems, kamornik presvitlega cesarja in veleposestnik v Podgori. On je mož, ktereга naj vsak voli, komur je mar za blagor dežele in cesarstva, kajti memo svojih sokandidatov odlikuje se, kakor svitlo solnce mimo blede lune. On se ne ponuja, temveč so ga naprosili, kar je silno nerad sprejel. Grof Attems je vzgleden v družinskem, kakor tudi v gospodarskem življenji. Svoje velikoposestvo vodi sam; pri vsem tem je pa jako skromen, zvest in veren